

Csatlakozási kritériumok

Az Európai Tanács 1993-ban, Koppenhágában tartott ülésén a csatlakozás öt *koppenhágai kritériumát* határozták meg. Az Európai Unió Alapító Szerződésének 6. cikkelye 1. bekezdésében¹ foglalt alapvető feltételek mellett a Bizottságnak ezeket a követelményeket is tekintetbe kell vennie, amikor az eljárási feltételeknek megfelelően ideiglenes véleményezést állít össze a tagjelölt országok csatlakozásáról.²

A koppenhágai kritériumok:

1. A demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat, valamint a kisebbségek tiszteletét és védelmét garantáló intézmények szilárdsága.
2. Működő piacgazdaság megléte, illetve a kihívások felvállalása, amelyeket az unió egységes piacán belüli versengés és a piaci erők jelentenek.
3. A közösségi jogszabályokból fakadó jogok és kötelezettségek vállalásának képessége.
4. A politikai, gazdasági és monetáris egységre való törekvéssel történő azonosulás.
5. Az Unió képessége új tagállamok befogadására az európai integráció lendületének fenntartása mellett.

A madridi kritérium:

6. A csatlakozó országoknak meg kell erősíteniük adminisztratív kapacitásukat.

A koppenhágai kritériumok közül négy a tagjelölt országokra, míg az ötödik magára az Európai Unióra vonatkozik. A harmadik kritériumot rendszerint az *acquis communautaire* átvételeként értelmezik, amely azért alapvető, mivel csak a régi tagországokéhoz hasonló politikai környezetben tud hatékonyan működni. Az Európai Tanács azonban a Madridban 1995 decemberében tartott ülésén azt a következtetést vonta le, hogy az *acquis* átvétele önmagában nem elég. A csatlakozáshoz a tagjelölt országoknak meg kell erősíteniük adminisztratív kapacitásukat – az uniós tagságnak ez elengedhetetlen feltétele. A Tanács feirai ülésén (2000. június) kihangsúlyozta: „A tárgyalások előrehaladása az *acquis* beépítésétől függ a tagjelölt országok nemzeti jogrendszerébe, és főként a hatékony megvalósítására és érvényre juttatására való képességüktől.”

Ez a megfogalmazás a tagjelölt országok elé állított hetedik kritériumként fogható fel. Az *acquis* alkalmazása az adminisztrációban az adott

szakágazatban rendelkezésre álló kapacitástól és erőforrásoktól függ. Mindamелlett az általános horizontális kormányzati rendszereknek is meg kell felelniük az uniós elvárásoknak. A sikeres megvalósítás és hatályba lépés ráadásul a horizontális kormányzati struktúráktól és rendszerektől függ, mint például azoktól az adminisztratív eljárásoktól és mechanizmusoktól, amelyek a közigazgatásnak az uniós standardok szerinti megfelelését biztosítják (lásd SIGMA tanulmányok No. 27., 6. oldal).

Fordította: *Incze Éva*

Jegyzetek

¹ Alapító Szerződés 6. cikkely, 1. bekezdés: „Az Unió a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és szabadság tisztelete és a jogállamiság elvein alapul, és ezek az elvek közzések minden tagország számára.”

² Alapító Szerződés 49. cikkely: „Bármely európai ország, amely tiszteletben tartja a 6. cikkely 1. bekezdésben rögzített elveket, kérheti felvételét az Unióba.”